

(44) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕੁਝ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਨਰਮੀ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(45) ਮੇਰੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਡੀਐਨ ਸੌਰਭ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (30) ਅਤੇ ਅਨੁਰਾਗ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਖੇਤਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ (31) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(46) ਨਤੀਜਾ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਫੇਲ ਐਨਾ, ਅਨੁਸਾਰ, ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਕੇ. ਸ੍ਰੀਧਰਨ ਸੀ.ਜੇ., ਐਨ.ਕੇ. ਸੋਢੀ ਅਤੇ ਟੀ.ਐਚ.ਬੀ. ਚਲਾਪਤੀ, ਜੇ.ਜੇ.

ਰੰਧਾਵਾ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

97 ਦਾ CWP 2883

16 ਮਈ, 1997

ਦੀ ਸੰਸਥਾ, 1950 ਆਰਟੀਕਲ 226-ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭ-ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ-ਵਿੱਚ! ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ-ਸਿਰਫ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ- ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950-ਆਰਟ.226-ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭ-ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ।

(ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਐਲਪੀਏ 1511 ਆਫ 89 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 20 ਨਵੰਬਰ, 1989 ਅਤੇ ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਤਿਰਲੋਕ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 1976 ਪੀਐਲਆਰ 708 ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।)

ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਨਾਮ। ਇਹ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ, ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ, ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ

(30) 1995 (1) S.L.R. 80

(31) 1996 (1) R.S.J. 795

ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭ ਜਿਸ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

(ਪਾਰਾ ੭)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਰਲਤਾ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 10 ਅਤੇ 17)

ਨਿਰਣਾ

ਐਨ.ਕੇ.ਸੋਢੀ, ਜੇ.

(1) ਨੌ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਆਮ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਅਦਾਇਗੀ-ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਲਾਭਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਯੋਗ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਨੂੰ, ਕਿਉਂਕਿ 1997 ਦੇ CWP 2883 ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 29 ਫਰਵਰੀ, 1992 ਨੂੰ ਸੁਪਰਿਮਕੋਰਟ 'ਤੇ ਸੁਪਰਿਨਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਇਆ। ਉਸਦੀ ਆਖਰੀ/ਅੰਤਿਮ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 6300 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਉਹ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। 3150 ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਕਮ 1,00,000 ਮੌਤ-ਕਮ-ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਗ੍ਰੈਜੂਟੀ (ਡੀਸੀਆਰਜੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਵੇਂ 1 ਮਾਰਚ, 1992 ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਰਕਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ (ਸੀਵੀਪੀ) ਦੇ ਕਮਿਊਟਡ ਮੁੱਲ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। 1,31,796 1/3rd ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀਮਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੈਨਸੀਨਾਰਵ ਦੇ ਬਕਾਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਆਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਲਟਕ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਯਤਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ 3 ਸਤੰਬਰ, 1992 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਅਕਤੂਬਰ, 1992 ਤੱਕ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਚੀਫ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਨਹਿਰਾਂ ਨੇ ਕੰਟਰੋਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 5 ਜਨਵਰੀ, 1993 ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਤੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਗਰੇਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਵੀ ਦੋ ਸਾਲ ਹੋਰ ਲਏ ਅਤੇ 12 ਜਨਵਰੀ, 1995 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ 3150' ਨੂੰ 1 ਮਾਰਚ, 1992 ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਪੈਨਸ਼ਨ ਪੇਮੈਂਟ ਆਰਡਰ' ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਖਜ਼ਾਨਾ ਅਫਸਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੀ

ਜਨਵਰੀ, 1995 ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੀਵੀਪੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੰਡੇ ਗਏ ਸਨ। ਡੀਸੀਆਰਜੀ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ 18% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ. ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਮੌਜੂਦਾ

ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਮੋਸ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ 1995 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ 16775 ਦੇ ਨਾਲ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ 1995 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ 16775 ਮੋਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ ਤਾਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਦੇਖਿਆ, ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅਯੋਗ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੈਚ ਨੇ ਫਿਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਲਈ।

(4) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਕੈਟੇਨਾ ਦੁਆਰਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਹੁਣ ਉਹ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ *ਡੀਈਓ I ਕਿਨੰਦਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚਲੇ ਸਾਮੱਗਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਰਕਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਪਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। *ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਪਦਮਨਾਭਨ ਨਾਇਰ* (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੋਵੇਗਾ:-

"ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ 'ਤੇ ਵੰਡਣ ਲਈ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1971 ਐਸਸੀ 1409

(2) ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 356

ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਤੇ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(5) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਚਤਾਲੀਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1978 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) (ਐਫ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਉਕਤ ਸੋਧ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁਣ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 300-ਏ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(6) ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਸਿੰਹਮਾਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (3) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਡੀਟੀਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਾਂਗਰਸ (4) ਅਤੇ ਡੀਕੇ ਯਾਦੋ ਬਨਾਮ ਜੇਐਮਏ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ (5) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(7) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਨਾਮ। ਸਰਕਾਰ. ਇਹ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼, ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ, ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ, ਇੱਕ ਰਿੱਟ* ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ^ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

(8) ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵੰਡਣ ਦੀ 3thetSta te3 ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਨਿਯਮ 9.1 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

“ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ

(3) 1995 (1) RSJ 643

(4) 1991 (1) RSJ 152

(5) 1993 (3) ਆਰਐਸਜੇ 696

ਅਜੀਬ ਝੁੰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮਿਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਬਕਾਇਆ ਹੈ।

ਨੋਟ— ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵੰਡਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪੇਪਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IX ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮ 9.3 ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। II ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(9) ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਰੰਤ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ 'ਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਮ. ਪਦਮਨਾਭਨ ਨਾਇਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।). ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿਟਾਇਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਹ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 12% ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਦਰ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ 18% ਤੱਕ ਵੀ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(10) ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਵੰਡਣ ਲਈ ਰਾਜ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਵਿਧਾਨਕ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਰਲਤਾ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ, ਹੋਰ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭ ਜੋ ਰਾਜ ਨੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੋਕ ਲਏ ਹਨ

ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਰਕਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਬਾਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੁਤਾਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੁਆਈ-1 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਉਪਾਅ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਅਦਾਇਗੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਹਤ ਮੰਗਣ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਰਾਜ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਰਕਮ ਵੰਡਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਹ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਾਭ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇਰੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਮੁੱਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(11) ਏ.ਕੇ. ਵਿਚ ਏ.ਕੇ. ਆਈ. ਕਪੂਰ (ਬਨਾਮ. ਰਾਜ ■ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਜੇ/ਅਤੇ ਹੋਰ ਡੀ(6), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਸ.ਏ.3 ਡੀ ਬੀ.ਐਨ. ਸੀ . ਵਿਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਵਾਲੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਓਵਰ-ਰੋਲਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

“ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਖਤਿਆਰੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇ ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭਾਂ 'ਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇ।

ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਨੌਕਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਪਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਸੀਂ ਬੇਝਿਜਕ ਹਾਂ! ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ।”

ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰਾਜ ਨੂੰ 12% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ

ਲਾਭਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।

(12) ਏਕੇ ਕਪੂਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (7) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 18% ਸਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ ਰਾਜ ਪਾਹਵਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 436 ਆਫ ਸਟੇਟ ਆਫ 1982 ਵਿੱਚ 19 ਫਰਵਰੀ 1985 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ।

(13) ਆਰ. ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ (8) ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 28 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਇਆ। 1986. ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ-ਕਮ-ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਗ੍ਰੈਜੂਟੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸੀਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। 10% @ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ @ 18% ਵਿਆਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਮ. ਪਦਮਨਾਥਨ ਨਾਇਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

(14) ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ।

(15) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ . ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ 1511 ਆਫ 1989 ਨੇ 20 ਨਵੰਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਐਡਹਾਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਵੇਅਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

(7) 1993 (1) ਆਰਐਸਜੇ 799

(8) 1994 (6) SCC 589

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਕਾਏ 'ਤੇ 12% ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਿਛਲੀ ਉਜਰਤ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਉਜਰਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰਫੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ *ਦੇਸ ਰਾਜ ਪਾਹਵਾ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੋਰ ਕੇਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, *ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, *ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਲੇਮ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਤਨਖਾਹ ਨਾ ਦੇਣ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਸੀ ਜੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ *ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ* ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ।

(16) *ਰਾਮ ਤਿਰਲੋਕ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* (9) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ 9a3 ਫੁੱਲਜ ਬੈਂਚ ਵੱਲ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਰਲਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕੀਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸੋਧ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲੇਵੀ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੇ ਡੀਲਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਣ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਤਹਿਤ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। . ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ

ਸੁਗਨਮਲ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (10) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਢੁਕਵੇਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਦਾ

ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਿਟਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ, ਦੇਰੀ ਲਈ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਅਦਾਇਗੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਖੁਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਤਿਰਲੋਕ ਨਾਥ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(17) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਧੀਨ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ।

(18) ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜੋ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ, ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਉਸਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਾਭ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਉਸਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਹੁਤ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਕਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਝਿੱਕੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇਹ ਨਿਯਮ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਊਟ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬੇਰੁਖੀ ਜਾਂ ਅਕੁਸ਼ਲਤਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਜੇਕਰ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਉੱਚ ਜਾਂ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਇੰਨਾ ਉਦਾਸੀਨ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜੋ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਜ ਦੀ ਟਾਲਣਯੋਗ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ, ਇਸ ਲਈ, ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਹੱਦ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਜ।

(19) ਇਨਸਬੋਬਕੋਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਰਕਮਾਂ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 12% ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

17810 HC—ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਟਾਈਪਸੈਟ ਅਤੇ ਫਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੈਸ, 11.ਟੀ., ਸੀ.ਐੱਚ.ਡੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ

A.S. Randhawa z State of Punjab & others (N.K. Sodhi, J.) (F.B.) 322

ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ